

ת"פ 39761/11/12 - מדינת ישראל נגד ע' ז'

בית משפט השלום בירושלים

26 מאי 2014

ת"פ 39761-11-12 מדינת ישראל נ' ז'

בפני כב' השופטת דנה כהן-לקח
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

ע' ז'

הנאשם

גזר-דין

רקע

1. ביום 10.11.2013 הורשע הנאשם בהתאם להודאתו שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק), אשר יוחסה לו בכתב-אישום מתוקן.

על-פי עובדות כתב-האישום המתוקן, המתלונן הוא רופא שיניים העובד במרכז רפואי בג'בל מוכבר. שבועיים עובר לאירועים אשר יפורטו להלן, נודע לנאשם שס' קרובת משפחתו מצויה בקשר רומנטי עם המתלונן אצלו טופלה, ושהיא נתנה למתלונן 12,000 ₪. בהמשך לכך, ביום 17.3.2010 עובר לשעה 14:15, התקשר הנאשם למתלונן, ואיים עליו כי אם לא ישלם לו 20,000 ₪ הוא יסבך אותו. באותו היום בסמוך לשעה 14:15, התקשר הנאשם למתלונן בשנית ואיים עליו שאם הוא לא ישלם הוא יפגע בשמו הטוב, על-ידי כך שישלח אליו בחורה ולאחר מכן יפיץ ברבים שהמתלונן נגע בה. באותו היום בסמוך לשעה 19:51, התקשר הנאשם למתלונן בשלישית, והורה לו לשלם 12,000 ₪ לבחורה שישלח אליו. המתלונן נענה להוראת הנאשם וביקש שיהיה עימו בקשר לאחר שיארגן את הכסף. כל זאת כדי למנוע מהנאשם להוסיף ולאיים עליו. בהמשך, בין יום 18.3.2010 ליום 22.3.2010, התקשר הנאשם למתלונן מספר פעמים במועד ובשעה שאינם ידועים במדויק למאשימה. במהלך אחת השיחות, איים הנאשם על המתלונן שהוא יעביר קלטות לבעלה ולגיסה של ס', המתעדות את מעשיו של המתלונן ואיים שיעשו לו מה שעשו לבחורה בשם מונדר מבית לחם שנדקרה. בכל אלה הודה הנאשם ובגין כך הורשע בעבירת איומים.

2. במסגרת הסדר הטיעון ביניהם, הסכימו הצדדים כי המאשימה תגביל עצמה בטיעוניה לעונש לשישה חודשי מאסר בפועל שירוצו בדרך של עבודות שירות ומאסר על-תנאי, ואילו בא-כוח הנאשם יהיה חופשי בטיעונו. עוד הוסכם כי הנאשם יופנה לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר בעניינו וכן לממונה על עבודות השירות טרם שמיעת הטיעונים לעונש.

תסקיר שירות המבחן וחוות דעת הממונה על עבודות השירות

3. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם הינו כבן 38, נשוי מזה כשמונה שנים ואב לשלושה ילדים. הנאשם נהג משאית במקצועו, ובמהלך השנים עבד בעיקר בתחום עבודה זה. התרשמות שירות המבחן היא כי לנאשם מערכת ערכים נורמטיבית בבסיסה, בעל כוחות ויכולות תפקוד חיוביים, וכן רצון ושאילות לניהול אורח חיים תקין, הבאים לידי ביטוי בהשקעת עיקר מאמציו בעבודה, תוך דאגה לפרנסת משפחתו. ההתרשמות היא כי לא קיימים ערכים ודפוסי התנהגות בעייתיים ואלימים מגובשים אצל הנאשם.

אשר לעבירה - שירות המבחן התרשם כי מעורבותו של הנאשם בעבירה נשוא תיק זה, הינה על רקע חוויית הסובייקטיבית כי התנהגותו של המתלונן כלפי קרובת משפחתו של הנאשם פגעה באופן קשה בכבודה של הבחורה ובכבוד משפחתה, וזאת בהתאם לנורמות ולקודים החברתיים והמוסריים של החברה הערבית המוסלמית המסורתית אליה הם משתייכים. עוד התרשם שירות המבחן כי כיום הנאשם מבין כי הוא פעל בצורה לא נכונה ולא חוקית, ללא הפעלת שיקול דעת הולם ומבלי לחשוב על ההשלכות האפשריות של התנהגותו. הנאשם לקח אחריות והביע צער וחרטה כנים על ביצוע העבירה.

אשר להמלצה - שירות המבחן ציין כי הוא מודע לחומרת העבירה ולהשלכותיה הקשות והפוגעות על המתלונן. עם זאת, בהתחשב בכך שמדובר באדם שבדרך-כלל מנהל אורח חיים נורמטיבי ותקין; בשים לב לצורך של הנאשם בעבודה קבועה ויציבה לפרנסת בני משפחתו; ובשים לב להשפעתם החזקה של ההליכים הפליליים על הנאשם, לרבות מעצרו בתיק זה למשך מספר ימים; המליץ שירות המבחן להימנע מהשתת עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח. צוין כי אם בית-המשפט ימצא לנכון להטיל על הנאשם עונש מוחשי של מאסר בפועל, מומלץ כי יהיה זה לתקופה קצרה ככל שניתן, אשר תרוצה במסגרת של עבודות שירות, וזאת בשילוב עם עונש מרתיע של מאסר על-תנאי.

יוער כי בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות השירות מיום 21.5.2014, הנאשם נמצא מתאים לביצוע עבודות שירות.

טיעוני הצדדים לעונש

4. המאשימה עמדה בטיעוניה על חומרת מעשיו של הנאשם ונסיבות ביצועם, ועל הערכים המוגנים שנפגעו בגינם. לגישת המאשימה, מתחם העונש ההולם נע בין עונש מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות לבין שנת מאסר בפועל. במקרה דנן, בהתאם להסדר הטיעון בין הצדדים, עתרה המאשימה להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות למשך שישה חודשים.

5. מנגד, בא-כוח הנאשם עתר להסתפק במאסר על-תנאי וקנס, תוך שעמד על מכלול הנסיבות לקולא בעניינו של הנאשם, לרבות ההודאה, חלוף הזמן, שלושת ימי המעצר של הנאשם בתיק זה, המניע לביצוע המעשים ומצבו הכלכלי של הנאשם. הנאשם עצמו בדבריו לפני הביע צער וחרטה על המעשים וטען שלמד את הלקח.

6. בעפ"ג (י-ם) 30554-11-13 זקן נ' מדינת ישראל (5.2.2014), מותב תלתא של בית-המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטים סגל, גרינברגר וזראל) הביע דעתו כי במצב בו נערך בין הצדדים הסדר טיעון המבוסס על טווח ענישה מוסכם, על בית-המשפט הגוזר את הדין לקבוע תחילה את מתחם העונש ההולם בהתאם לאמות-המידה שנקבעו בתיקון 113 לחוק העונשין. לאחר מכן, על בית-המשפט לוודא כי הסדר הטווח העונשי המוסכם אינו חורג באופן בלתי סביר ממתחם הענישה ההולמת, וזאת לפי אמות-המידה שנקבעו בע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(1) 577 (2002). בשלב האחרון, על בית-המשפט לגזור את הדין בהתאם למכלול השיקולים הרלוונטיים לעניין (וזאת מבלי להגביל עצמו בהכרח לשיקולים המנויים בהוראות תיקון 113 לחוק העונשין). הגם שניתן למצוא בפסיקתם של בית-המשפט דעות אחרות בשאלת היחס בין תיקון 113 לחוק העונשין, לבין הסדרי טיעון בהם נקבע טווח ענישה מוסכם, ראיתי לבחון את הסדר-הטווח שהוסכם בין הצדדים במקרה דנן, בהתאם למתווה האמור.

7. **הערכים החברתיים שנפגעו** בגין העבירה אשר בביצועה הורשע הנאשם עניינם בהגנה על שלווה נפשו של הפרט, על חירות פעולתו ועל תחושת הביטחון האישי. הצורך בהגנה זו מתחדד, נוכח ריבוי המקרים בהם נעשה שימוש באמצעים שאינם לגיטימיים לצורך פתרון סכסוכים בין אדם לחברו. התנהלות זו מובילה לטשטוש אמות המוסר החברתיות, לפגיעה באוטונומיה האישית וכן לזריעת פחד ומורא בלב הציבור. לפיכך, יש להעביר מסר עונשי ברור שיתרום לעקירת תופעה זו מן השורש.

מידת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה דנן הינה משמעותית. בחינת **נסיבות ביצוע העבירות מלמדת** כי מחד גיסא, לאורך מספר ימים, איים הנאשם על המתלונן ברצף של שיחות טלפוניות כי יסבך אותו ויפגע בשמו הטוב אם זה לא יענה לבקשתו ויעביר לידיו כספים כמבוקש על ידו. מעובדות כתב-האישום המתוקן בהן הודה הנאשם עולה כי באחת השיחות, הנאשם הרהיב עוז ואיים על הנאשם כי גורלו יהיה כגורל בחורה שנדקרה. אין מדובר בלהט רגעי, אלא ברצף איומים קונקרטיים שנעשו מתוך תכנון ומחשבה. מאידך גיסא, האיומים נעשו באמצעות מכשיר טלפון ולא פנים מול פנים. מרבית האיומים לא כללו איום בפגיעה גופנית. בסופו של יום, הכספים לא שולמו לנאשם על-אף איומיו ולא נגרם למתלונן נזק רכושי, אך זאת עקב פניית המתלונן למשטרה. אשר לסיבת ביצוע העבירה - מתסקיר שירות המבחן עולה לכאורה כי העבירה לא בוצעה מתוך כוונת רווח כלכלי עבור הנאשם, אלא בוצעה על רקע מה שנתפס בעיני הנאשם כפגיעה בכבודה ובשמה הטוב של קרובת משפחתו. עם זאת, ראוי להדגיש כי אין במניע האמור כדי להמעיט מחומרת המעשים ומחומרת פגיעתם בערכים המוגנים.

אשר למדיניות הענישה הנוהגת - בחינת הפסיקה מעלה כי בגין הרשעה בעבירת איומים, אשר אינה מלווה בנשק חם או קר, נוהגים בתי המשפט להטיל מנעד רחב של עונשים הנעים מענישה הצופה פני עתיד ועד מספר חודשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח. זאת, בהתחשב בנסיבותיהם של המעשה ושל העושה.

8. בהתחשב בערכים שנפגעו; בעוצמת הפגיעה בערכים אלה; במדיניות הענישה הנוהגת; בנסיבות ביצוע העבירה; וכן בעקרון ההלימה המהווה עקרון מנחה בענישה; אני סבורה כי **מתחם העונש ההולם נע בין ענישה מוחשית משמעותית, אשר אינה כוללת רכיב של מאסר בפועל, לבין עונש מאסר בפועל למשך 12 חודשים.**

9. כאמור, במקרה שלפני נערך בין הצדדים הסדר טיעון שכלל **טווח ענישה מוסכם**, לפיו המאשימה תעתור לעונש של 6 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות, בעוד הסנגור יהיה חופשי בטיעונו. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים; ולאחר שבחנתי את טווח הענישה עליו הוסכם במסגרת הסדר הטיעון, אל מול מתחם העונש ההולם על-פי עקרונותיו של תיקון 113 לחוק העונשין; באתי למסקנה כי הרף העליון של הטווח המוסכם (6 חודשי מאסר בפועל בעבודות שירות) מצוי בגדרי מתחם העונש ההולם והינו סביר. לפיכך, לא ראיתי לחרוג לחומרה מהרף העליון שהוסכם בין הצדדים.

העונש המתאים בגדרי הטווח המוסכם

10. **לקולא**, ראיתי לזקוף לזכות הנאשם את השיקולים הבאים: ראשית, הנאשם הודה בעובדות כתב-האישום, ובכך חסך משאבים ציבוריים עקב ייתור הצורך בניהול הוכחות. שנית, הנאשם נטל אחריות למעשיו ואף הביע צער וחרטה כנים עליהם, כמפורט בתסקיר שירות המבחן. שלישית, המעשים בוצעו בשנת 2010 ומאז חלפו כארבע שנים. רביעית, נתתי דעתי לנסיבותיו האישיות של הנאשם כמפורט בתסקיר שירות המבחן ובטיעוני הסנגור לפני, וכן לצורך בפרנסה יציבה למשפחתו. עוד נתתי דעתי לטענת הסנגור כי בסופה של דרך הסכסוך יושב ונפתר בדרכי שלום. לבסוף, נתתי דעתי להמלצת שירות המבחן להטיל על הנאשם תקופת מאסר קצרה ככל הניתן, לריצוי על דרך של עבודות שירות.

11. **לחובת הנאשם**, עומדת חומרת המעשים ונסיבות ביצועם. הנאשם איים על המתלונן פעם אחר פעם, הן בפגיעה בכבודו ובשמו הטוב, והן בפגיעה בשלמות גופו באם לא יעביר לידי הנאשם סכומי כסף שדרש ממנו על רקע מה שנתפס בעיניי הנאשם כפגיעה בקרובת-משפחתו. מדובר בהתנהגות בריונית לפיה כל דאלים גבר, ויש בה כדי לחתור תחת סדרי חברה תקינים ותחת עקרון שלטון החוק. החומרה שבמעשים מצדדת בהשתת ענישה משמעותית שיהיה בה בכדי להרתיע את היחיד ואת הרבים מפני הישנותם. אוסיף ואומר כי לנאשם עבר פלילי, אם כי מדובר בהרשעות קודמות שהתיישנו (לנאשם הרשעה קודמת משנת 2006 בגין עבירה של החזקת סמים לצריכה עצמית וכן הרשעה קודמת משנת 2001 בגין עבירה של תקיפה-סתם של בת-זוג).

12. בהתחשב במכלול השיקולים לקולא ולחומרה ולאחר איזון ביניהם, אני רואה לגזור על הנאשם עונש המצוי ברף הבינוני-תחתון של טווח הענישה שהוסכם בין הצדדים. יוער כי בהתאם להסדר הטיעון, המאשימה לא עתרה להטלת פיצוי לטובת המתלונן, ולפיכך נמנעתי מכך.

סוף דבר

13. נוכח מכלול הטעמים האמורים, אני גוזרת על הנאשם כדלקמן:

א. חודשיים (2 חודשים) מאסר בפועל, אותם יוכל הנאשם לרצות בעבודות שירות כפי שקבע הממונה על עבודות השירות בחוות-דעתו. על הנאשם להתייצב לריצוי עונשו ביום 13.8.2014 עד השעה 10:00 במפקדת מחוז דרום, יחידת עבודות שירות, ליד כלא באר-שבע.

מובהר כי על הנאשם לעדכן את משרד הממונה בכל שינוי, אם יחול, בכתובת מגוריו. כמו כן, מוזהר הנאשם כי עליו

לעמוד בתנאי הפיקוח ובביקורות הפתע, וכי כל הפרה בתנאי עבודות השירות עלולה להביא להפסקה מנהלית ולריצוי העונש במאסר בין כותלי בית הכלא.

ב. מאסר על תנאי לתקופה של 3 חודשים למשך שנתיים מהיום. התנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירות אלימות מסוג עוון, לרבות עבירת איומים.

המזכירות תמציא העתק פרוטוקול זה לשירות המבחן למבוגרים ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ"ו אייר תשע"ד, 26 מאי 2014, במעמד הצדדים.